

Թուղթը մեր Ոսկեդարու անդրանիկ թարգմանութիւններէն մէկն է. Բ. Ալլա գրուած թան թարգմանիչը ուրիշ մէկը չէ՝ բայց նոյն ինքն Եզնիկ Կողբացիին. Գ. Թարգմանիչը, իր իսկագիր «Եղծ աղանդոց» մատենին ինչ ինչ ինդիքներուն կամ կրտորներուն մէջ, ներշնչուելով է Ալիթալաշի տեսութիւններէն և իմաստներէն:

Հ. Յ. ԹՈՐՈՍԵԱՆ

Աստուած օգնէ քեզի, սիրուն թռչնիկ, ժամանակին օրհնուի բոյնդ քու ձագերովդ: Զքեզ շատ կը սիրեմ, վասնզի գիտես այսպէս լաւ վարել քու կեանքդ, մինչդեռ ես... Ո՛հ մի՛ հարցընէր թէ քնչպէս կ'անցնեմ իմս. կ'ուզէի քեզ նմանիլ:

3200

Jane Carlyle

Տ Ր Ի Պ Ո Ւ Ի Ի

ԻՏՈՒԼ ԵՒ ԹՈՒՐԻՔ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

ԱՆԱՊԱՏԷՆ

ԱՌ ԵՒԻԴԱՌՈՒԿ ՈՐ ԻՐ ՏՈՒՆԸ ՄԵՐ ՏԱՆԵԱՑ
ՆԵՐՔԵԻ ԿԸ ԵՐԵՅԷ

Պտտեցար՝ պզտի ծածանող մարմնիկ, տեսար աշխարհ և հիմա դու ալ պիտի հասնես քու յոգնած թեկերդ:

Եթէ կարենայիր խօսել՝ իմ պզտի թռչնիկս, ի՞նչ չէի տար զիտնալու համար թէ ինչո՞ւ հոս ուզեցիր շինիլ քու բոյնդ: Վասն զի դու դիմիչ տեղերէ անցար քու թռչնիկներով ժամանակ — ամբողջ լուսաւոր աշխարհ մը կը տարածուէր քու ներքեդ, բայց նոր տեսակ ճաշակ քուկդ, այն ամենայն յարմար տեղերէն երկնից տակ՝ քու բոյնդ շինելու՝ ընտրեցիր միայն այս անմիթար տեղը:

Բազդի ձախողութիւն մը ունեցար: Քու պզտի քսակդ արդեօք թեթեւացած էր, և դու, յոռեգոյնէն վախնալով, հոս ապաւինեցար:

Ո՛հ, ո՛չ, դու ոսկիի պէտք չունիս, դու երջանիկ արարած: Եւ ոչ իսկ գիտես թէ կայ: Աստուծոյ արարածոց մէջ ամենէն աղքատը մարդն է:

Ի՞նչ ելաւ ուրեմն: Խորհրդական դժպք մը արդեօք պատահեաւ քեզի Գեորգիանիա տանեաց մը տակը՝ որ միջնոց քու այգիդ աշխարհիս գեղեցկութիւնը, այնպէս որ ծանրաբարոյ և հանդարտ մէկ մը եղար, որ կը ձանձրանայ և կը տըրտնջէ և չգիտեր ինչո՞ւ համար:

Սակայն տարակոյտ չիկայ որ դու խոհական զուլի մը ունիս, վասն զի կը տեսնեմ որ կ'աշխատի, վախճանիդ հասնելու համար, թեկերովդ և կտուղովդ: Պայծառ սկզբունք մը կայ քու պզտի գլխիդ մէջ, և դու կ'աշխատիս, քաջասիրտ թռչուն, ուժով և հաստատամտութեամբ, և ուրիշ բան չես փնտռեր:

Տիրուի կը հաւատամ որ բնութիւնը քեզի տուած է կատարեալ խելք մը՝ քու վիճակիդ յարմար: Փայթ չես ընել որ քու տունդ քրախտ մը ըլլայ կամ անապատ, քանի որ կ'ապրիս և կը թռչիս երկնից մէջ:

Կէս տարի յառաջ, Բազմազէպի մեր ընթերցողներուն խաղաղական միութեան յիսնամեակին նշանակութիւնը բացատրած միջոցնիս, ոչինչ ճաղաքական հորդգոյնի վրայ թոյլ չէր տար գուշակել վերահաս պատերազմը: Այսուհանդերձ դէպքերն այնպէս եկան որ խաղաղ իր միութեան յիսնամեակին շատ մօտէն վերաբերեցին ու նենայ յիսուն տարի յառաջ իրեն կըրած զգացումներուն: Կը մեռնէր յետին մնացորդը 1859ի մեծ դռամին, ժէրոմ Նապոլէոնի կինը և Վիկտոր Էմանուէլի դուստրը, Կլոդիլտ Իշխանուհին, հասարակաց փրկութեան համար զոհուած այս իփիզեցին: Կլոդիլտ կ'արթնցնէր և կը տանէր իրեն հետ գերեզման խաղիւղ ազատութեան բոլոր յիշատակները՝ որոնք վերջնականապէս պատմութեան կարգը կը մտնէ: Ու խաղաղ նոր շրջանի մէջ մտած միջոց կը բռնուէր պատերազմի մը, որ ոչ միայն պիտի յայտնէր իր ոյժն ու կազմակերպութիւնը՝ իբր արդէն հասու նացեալ պետութիւն մը, այլ նաև պիտի շահեցնէր իրեն կրկին անգամ անալի երկրը՝ քան որչափ որ չէր շահած խաղիւղ միութեամբը:

Տրիպոլիի պատերազմը այնքան յանկարծ ու վերահաս եղաւ, որ անոր պատճառները աւելի փնտռելու ենք առհաւական ձկտումներու և մերձաւոր պարագաներու մէջ քան իրական դէպքերու: Ար-